

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ В ДОПОМІЖНИХ ВИРОБНИЦТВАХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Темпи сільськогосподарського виробництва в Україні мають негативну тенденцію. Наявність значної кількості збиткових сільськогосподарських організацій вимагає постійного вдосконалювання економічного механізму господарювання, організації внутрішнього контролю й системи бюджетування.

Внутрішній контроль у сільськогосподарських організаціях – це організована система, спрямована на ефективну діяльність і раціональне використання всіх видів ресурсів.

Діяльність сільськогосподарської організації, з урахуванням галузевої спеціалізації, включає наступні види виробництв: основне виробництво продукції рослинництва й тваринництва, птахівництва й промислової продукції; допоміжне виробництво, до якого ставиться, автотранспорт, машино-тракторний парк, ремонтні майстерні, водопостачання, електропостачання, тепlopостачання; обслуговуюче виробництво – житлово-комунальне господарство, громадське харчування, дитячі садки, ясла, профілакторії. Всі вони взаємозалежні між собою й з основним виробництвом.

З метою підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності, у сільськогосподарських організаціях необхідно сформувати систему внутрішнього контролю й визначити об'єкти й суб'єкти контролю. Підвищення ефективності всіх видів виробництв сільськогосподарських організацій можливо при веденні управлінського обліку, що дозволяє забезпечувати персонал оперативною інформацією для проведення контролю й прийняття ефективних рішень.

У цей час внутрішній контроль у сільськогосподарських організаціях здійснює в основному апаратом бухгалтерії, що знижує його оперативність і якість. В умовах ринкової економіки ефективне використання й керування виробничими ресурсами можливі тільки в умовах результативного й повного внутрішнього контролю не тільки з боку бухгалтерської служби, але й всіх фахівців, що організують і здійснюють виробничі процеси. За допомогою внутрішнього контролю проводяться систематичні перевірки виробничого процесу, виконання центрами відповідальності бюджетів і кошторисів, трудової дисципліни, схоронності майна й т.д.

У зв'язку із цим дослідження проблеми вдосконалення системи внутрішнього контролю й бюджетування в системі управлінського обліку допоміжних виробництв сільськогосподарських організацій є своєчасним і актуальним.

Питання обліку, аналізу, внутрішнього контролю розглядалися в працях відомих вітчизняних учених, однак існує необхідність удосконалення методики внутрішнього контролю й бюджетування допоміжних виробництв сільськогосподарських організацій. Доцільно вивчити теорію і практику внутрішнього контролю й бюджетування, розробити методику внутрішнього контролю, бюджетування й методику контролю за виконанням бюджетів діяльності допоміжних виробництв. Відповідно існує потреба у вивченні теоретичних основ організації системи внутрішнього контролю в управлінському обліку, в уточненні об'єктів й суб'єктів контролю допоміжного виробництва сільськогосподарської організації; у вивченні процедур внутрішнього контролю. Підсистема управлінського обліку виступає інформаційною базою внутрішнього контролю діяльності допоміжних виробництв, тому необхідно визначити роль бюджетування в підвищенні ефективності внутрішнього контролю, розробити регламент бюджетування діяльності допоміжних виробництв та методику контролю за виконанням бюджетів допоміжних виробництв.

Визначення об'єктів та суб'єктів внутрішнього контролю допоміжних виробництв і визначення його функцій дозволить підвищити ефективність контролю, а удосконалення інформаційного забезпечення внутрішнього контролю для прийняття управлінських рішень сприятиме зниженню витрат на послуги допоміжних виробництв, зменшенню собівартості продукції основного виробництва й збільшенню прибутку від продажів. В цьому контексті необхідно удосконалити класифікацію витрат допоміжних виробництв залежно від цілей управлінського обліку, що забезпечить суб'єкти контролю оперативною інформацією про виконання бюджетів і резерви зниження витрат.

Для проведення розрахунків між центрами господарської відповідальності й визначення результатів їхньої діяльності потрібна методика трансферного ціноутворення, а бюджетний регламент, що включає методику розрахунку бюджетів дозволить скласти прогнози, що більш точно відображають фактичне виконання.

Методика внутрішнього контролю за виконанням бюджетів з використанням переліку причин відхилень фактичних витрат від передбачених бюджетом з експлуатації й обслуговування вантажного автотранспорту дозволить оперативно одержувати інформацію для прийняття управлінських рішень та буде сприяти підвищенню ефективності виробничої діяльності й зміцненню фінансового становища сільськогосподарської організації.